

Bits de Literatura: Tirant lo Blanc

El *Tirant lo Blanc* és una de les més grans novel·les amoroses de tots els temps. De fet, és una novel·la que són moltes novel·les: 1.300 pàgines de novel·la!

És una novel·la on hi ha contingut tot el món de la cavalleria medieval i, al mateix temps, es projecta cap al que serà la novel·la moderna. Ha estat un referent inexcusable per a la nostra pròpia tradició, però també per a d'altres.

I quan parlem de l'amor... L'amor el descobrirà... L'amor veritablement el comprendrà de manera absoluta a Grècia. Grècia està de dol; la mort del fill de l'emperador s'ha produït i és en aquest moment quan Tirant descobrirà qui serà la seva estimada, qui serà el seu gran amor: Carmesina.

I el descobriment de Carmesina tindrà lloc en aquest ambient d'una mica d'obscuritat. Les dones estan amb els vestits desfets i aquesta nuesa que deixen entreveure és el que captivarà Tirant. Diu el text: «E per la gran calor que feia, perquè havia estat amb les finestres tancades, estava mig descordada mostrant en los pits dues pomes de paradís que crestallines parien, les quals donaren entrada als ulls de Tirant, que d'allí avant no trobaren la porta per on eixir, e tostemp foren apresonats en poder de persona lliberta, fins que la mort dels dos féu separació».

Aquí queda concentrada la força del desig. Està parlant de pomes, està parlant metafòricament, és clar, dels pits de Carmesina; però de les pomes del paradís... La poma és el motiu de la discòrdia, és el motiu de l'expulsió d'aquest paradís. Les pomes seran el reclam perquè Tirant accedeixi, per la força d'armes, a aquest castell que serà Carmesina.

Carmesina és el cos de la dona, però és també la terra de l'Imperi. A Tirant, accedir a Carmesina li representarà obrir les portes de l'Imperi; i a nosaltres se'ns obren unes altres portes, les portes de la intimitat, les portes d'aquesta vida petita, les portes d'aquesta vida secreta, una vida a la qual, normalment, no tenim accés, quan parlem de les grans novel·les de cavalleria, i que, tanmateix, aquí les trobem obertes, en aquesta novel·la.

De la mà de Plaerdemavida, la donzella que és més a prop de Carmesina, l'acompanyarem al bany, veurem com s'allita, veurem com la vesteixen i veurem com la desvesteixen. I Tirant, moltes vegades, en serà el protagonista secret, que està espiant pel forat del pany i que va veient aquell cos que desitja, aquell cos que serà el seu punt d'arribada.

És en aquest sentit que el Tirant ha estat considerat gairebé el *Kamasutra* català, per totes les pràctiques eròtiques, sexuals que atresora entre les seves pàgines.

És aquest amor de Tirant que el fa feble, però que també el fa humà. Ell es defineix com aquell qui estima i morirà d'un mal lleig, d'un mal ridícul, d'un mal petit; morirà d'un mal molt poc heroic. És com un mal de pit, com una petita pneumònia el que acabarà fent-lo adonar que està a punt d'abandonar aquesta vida, que ha de fer testament i que ha de morir.

És també aquest realisme el que va interessar molt a Cervantes. És aquesta vida petita, aquesta vida íntima dels cavallers, als quals normalment no tenim accés, una de les coses que Cervantes posa en valor del *Tirant lo Blanc*. Diu Cervantes en el *Quijote*: «Por su estilo éste es el mejor libro del mundo: aquí comen los caballeros, y duermen y mueren en sus camas, y hacen testamento antes de su muerte, cosas de que todos los demás libros de este género carecen». I acaba fent-ne una fervent recomanació: «Llevadle a casa y leedle, veréis que es verdad cuanto de él os he dicho».

No puc afegir res més al que ja diu Cervantes: «Llevadle a casa y leedle». No us defraudarà.